

ljubi Jakob sedel na njihovi strani. Ko je bil potem l. 1857 v jeseni sprejeti v graško duhovno semenišče, so ga njegov največi dobrotnik škof Otokar poslali v Rim na visoke bogoslovne šole, v zavod Germanicum, kjer je do l. 1864 ostal ter se bogoslovskih in modroslovskih ved tako izučil, da je bil za doktorja sv. pisma promoviran. Za duhovnika bil je tudi v Rimu posvečen že 30. maja 1863. V domači fari je potem ponavljal sv. mešo na veselje svoje rodbine l. 1864 meseca septembra. O kako smo pač veseli bili na tej primiciji. Neka mamica je rekla: Kako so pač lepi mladi gospod, da bi jih človek kar gledal. Najpred so mladega doktorja nastavili za nadzornika v dijaškem semenišču v Gradci, kjer so učili latinski jezik in zgodovino, pa že za leto dni so jih škof Otokar imenovali za svojega dvornega kaplana, in sedanji graški škof Janez so jih odlikovali zaporedoma s častnimi naslovi. Postali so l. 1876 knezošk. konzistorijalni svetovalec, vodja šk. pisarne in izpraševalec pri župnijskih preskušnjah. L. 1879 so dobili zlati križec na prsi ter so postali kanonik graškega stolnega kapitela.

Novo imenovani škof so poleg svojega prevelikega posla še vendar bili tudi pisatelj, ter so nedavno napisali tako znamenito knjigo glede gmotnega stanja duhovstva, da so jo morali kar trikrat zaporedoma natisniti. Tudi neko slovensko knjižico so pred leti izdali, katero so pa samo svojim najbližjim doposlali. Kratko rečeno: Dr. Misja so izgledni duhovnik, vrl in zvest sin svete matere kat. cerkve, iz srca ljubeč tudi svojo slovensko mater, in močno pohlevnega in prijaznega obnašanja, tako da si vsako srce kar na mah pridobijo. Zategadelj celega srca častitamo beli Ljubljani, da dobi tako odličnega pastirja. — Tudi „Sl. Gospodar“ se močno veseli tega imenovanja, ker so blagi gospod dr. Misja tudi naročnik njegov. — Zivelí knezoškof ljubljanski!! —

K.

Gospodarske stvari.

Kako z brejimi svinjami ravnati.

Brž v početku brejasti in dokler vlastnost brejih živali od drugih ločene postrežbe ne zahteva, smejo se breje svinje z drugimi svinjami v skupnem hlevu držati. Hlev mora pa dosti prostoren biti in suho ležišče podajati, da se živali ne gujetejo in tako svojega zdravja v nevarnost ne stavijo.

Le če je svinjak dosti prostoren, se sme brejim svinjam v njem pokladati, sicer se mora to pa zvnaj goditi. Če vreme dopušča, naj se breje živali, kolikor le mogoče, na prostem puš-

čajo. Zmerno gibanje jim posebno dobro deje. V toplejših poletnih mesecih se smejo živali tudi pod milim nebom po noči puščati, če je le za to poskrbljeno, da imajo suho in prikladno ležišče. Ko pa brejast napreduje in se živalim že tudi poznati začčenja, kar se v tretjem mesecu zgodi, prasica postaja bolj težka in neukretna, lena in rada poležava na lagodnem in nji priličnem ležišču. Tudi telesno se ne sme preveč prenapenjati. Ako je navada, da se svinje na pašo gonijo, morajo visoko breje prasice doma obdržavati, ker jim vsi veliki telesni potrudi zelo škodujejo. Posebno pa to velja o takih prasicah, ki imajo prvokrat povreči.

Posebno obilnega krmljenja pa ravno ni treba in je navadno zadosti, ako je krma telesnemu blagostanju živinčet primerna. Prasice se morajo tedaj srednje dobro krmiti, niti preveč, niti premalo se jim sme dajati.

Svinja je itak bolj nagnjena k odebeljenju in če se jim preveč in predobro polaga, se debelē na račun mladičev. Ti se potem suhi in mali uležejo in k temu pride še neugodna okolnost, da se svinja manj rada in manjkrat buka. Pa tudi preslabo se živali ne smejo držati, ker se potem prenaglo porabijo, zelo izhujšajo in jim potem ko so povrgle, potrebnega mleka pomanjkuje, tako da so mladiči dostikrat v nevarnosti gladovanja.

Najboljša krma za breje svinje je po mnogih skušnjah, repa, krompir, pomije in mlečni odpadki, temu nasproti pa so krupe in stročji sad manje priporočati. Če se hoče svinjam v času njihove brejosti in takrat ko dojijo mladiče, kaj posebuo krepivnega podati, tako se najbolj priporočajo ovsene krupe.

Kar se kuhinjske pijače tiče, se mora pomniti, da ta pijača ne sme v sebi imeti soljenih mesenih ostankov. Mali darovi soli so svinjam pitancam koristni, breje svinje lahko po soli škodo trpijo in celo poginejo.

Nekteri polagajo brejim svinjam na dan vsaki po $\frac{1}{2}$ kilo turšične krupe in 1 kilo otrobov, zraven tega pa po zimi ostankov iz žganjarij s pšeničnimi otrobi 'pomešane in pa pomije, po leti pa zeleno, kratko rezano rudečo deteljo.

Blizo 14 dni predno svinja povrže, se mora breja žival od drugih ločiti in v poseben hlev zapirati, ki mora potrebno lagodnost za visoko brejo svinjo in za pričakovane prasce podajati. Hlev mora za to dosti prostoren biti, mokre izločke dobro skozi spuščati in sploh suho in snažno ležišče podajati. Tudi korita ne smejo previsoka biti, da mora svinja lahko iz njih jesti. Svinja je o tem času navadno prav težka in neukretna, rada poležava in se ne sme veliko nadlegovati. Mora se z njo sploh rahlo ravnati. Dobro je tudi, če se tisti, ki ji

streže, veliko z njo peča, da se ga privadi in si potem, ko povrže, njegovo postrežbo bolj rada vzame. Hrana, ki se ji 14 dni pred povržbo daje, mora biti redivna, lahko prebavljiva in tudi na mlečne žile ugodno vplivajoča. Zato so posebno dobri vsi odpadki v mlekarijah in vodična pijača iz kuhanega krompirja in ječmenove krupe.

Konečno je še treba na to gledati, da se živali ne prenařádó. Zato se jim mora hrana v malih oddelkih polagati in če so živali trdega črevesa, — kar je pri brejih živalih rado — se jim mora brž ko mogoče pomagati, ker je tak stan škodljiv za mleko in mlade prasce. V tem slučaju naj se toraj kislega mleka z Glavberjevo solijo med hrano pomeša, da se živalim čreves redno odpre.

Najboljši pomoček zoper trtno bolezen.

Med raznimi sredstvi, ktere so poskusili, da bi trtno bolezen ozdravili in odpravili, je žvepljenje dozda še najboljše nasledke imelo. S tem, da so rabili in z njim trsove posipali, so vinograde okoli glasovitega vinskega mesta Bordeaux-a na Francoskem, ktere je trtna bolezen med vsemi najhujše napadla bila, zopet popravili in krepke naredili, tako da zdaj toliko rodijo, kolikor poprej.

V poslednjih dveh letih je bila škoda, ktero je ta gliva napravila, prav velika in posebno zadnje leto je trs nekterih goríc po ti glivi, ktera trtno bolezen proizvóuje, silno trpel.

Ker se bolezen tudi po naših vinogradih sem ter tje pokazuje zlasti po brajdah ob zidovju, tedaj ne sme vinogradnik rok križema držati, ampak mora skrbeti, da se ti deželni uimi po mogočnosti v okom pride. Z vsó silo jo treba proti ti bolezni delati in vse deležne lastnike na živo pomoč poklicati. Priporočamo toraj pred vsem drugim žvepljenje, ker je ta pomoček že skušnja kot gotovo sredstvo potrdila.

Svetujemo toraj kratko pred cvetom trte prvíkrat žvepliti zlasti tiste, ki so bile preteklo leto od te bolezni napadene. Pozneje, ko so jagode se že dobro razrastle, jih gre drugókrat žvepliti in sicer vse trs, trte, mladike postranske poganjke, listje in grozdje, kjer je le kaj plesnobe zaslediti.

Kolikor natančneje se to delo opravi, toliko gotovejši bode tudi vspeh.

Slednjič se mora še tretjikat po žveplu seči, ako se še kaki sledi te bolezni pokazujejo in to takrat, ko postanejo jagode za grah debele in predno prozorne in svítle prihajajo.

Tako preganjana bode bolezen gotovo izginila in grozdje bode zorilo in dobrota vina ne bode trpela.

Žvepliti se pa mora o mirnem, toplem in brezmeđenem vremenu, ko je juternja rosa že preminila in se posušila. Žvepljenje kratko pred dežjem nima vspeha in se mora ponoviti.

Najboljša sorta žvepla je žveplovi cvet. V prah stolčeno žveplo manj ugaja, ker ni tako drobno in delujoče.

Sejmi. 29. junija Gomilice, sv. Janž pri Arveži, sv. Peter pri Radgoni, Spodnja Polskava, Zreče, Reichenburg, Trnovec, Ulimje, 2. julija sv. Ilj pri Slov. Gradci, Ptujská gora, Petrovče, Polenščak, Remšnik, Marija-Tinska, 3. jul. Maribor (konjski in goveji sejem), 4. jul. Maribor, Podplat, Rečica, Vuzenica, Videm, 6. julija Oplotnica, 7. jul. Vojnik, 8. jul. sv. Andraž v Susilah, sv. Juri na Pesnici, sv. Hema, Pišce.

Dopisi.

Iz mariborske okolice. (Koga bomo volili?) Vsakako može, ki bodo nas Slovence zastopali. Ne morejo toraj biti naši izvoljenci iz števila nemških liberalcev, kteri so že več ko enkrat dokazali, da le sebe in svoje zastopajo in le za se skrbijo. Kaki ptiči da so nemški liberalci, smo se že tudi dostikrat prepričali, po kajhah pa pozneje svojih poslancev iskati nočemo. Nas morejo naši moží zastopati, za tujce in nemškutarske petolizce ne maramo. „Hammer-Amboss“ Schmiderer ni naš mož. On je tisti, ki je rekel: „da morajo Nemci kladvo ali „hamri“ biti, ki po slovenskem ambosi naj udrihajo“. Kdo je toraj nor, naj nemčurjem služi v „ambos“, naj mu nemškutarsko kebljačo razbijejo, pametni Slovenci pa nečemo biti „ambosi.“ Schmiderer je tudi za poslanca popolnem nesposoben. V državnem in deželnem zboru je sedel kakor v prosi ded, ni zinol besede ináč, kakor takrat, kedar je šlo Slovence zaničevati in sramotiti. Če so Mariboržani s tako ničlo, kakor je Hammer-Amboss, zadovoljni, naj bodo, mi ne. — „Tajč in tajč“ kričijo, kaj nam je s samim „tajč“ pomagano, kdo bo od samega „tajč“ sit in kako bo štibra plačana? Bode li naš najhujši sovražnik nam pomagal do naših pravic? Nemčurji nam čéjo slovenski jezik popolnoma iz šol pomesti, da bi ljudje slednjič slovenski niti brati in po takem slovenskih knjig in časnikov čitati ne mogli. Slovenski časniki pa ravno nemške liberalne lumparije razkrivljajo in pred sleparstvom svarijo. Volk ovcam za pastirja in Hammer-Amboss nam Slovincem za poslanca, to je vse eno. Naši možje so g. baron Güdel, ki so se večkrat za nas potegnili in ravno tako g. dr. Radaj. Ta dva vsaj razumemo in onedva nas. Ta dva gospoda se ne sramujeta Slovence biti in slovenski govoriti. Povsod, kder je šlo za naš prid, sta se